

§ 9

Stödpaket till det fria kulturlivet

Dnr 6.1/1389/2020

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Att inte ställa krav på återbetalning av beviljade stöd 2020 till verksamheter som inte har kunnat genomföra planerade aktiviteter på grund av effekterna av coronaviruset covid-19.
- 2) Att införa en temporär stödform till det fria kulturlivet för intäktsbortfall i samband med coronaviruset covid-19 samt godkänna riktlinjerna enligt förvaltningens tjänsteutlåtande.
- 3) Att omfördela 20 miljoner kronor inom kulturstödets budget 2020 från stödformerna
  - stöd till konstnärlig produktion och kulturarrangemang,
  - stöd till eget skapande, demokrati och folkbildning samt
  - investeringsstöd till lokalförvaltande organisationer till en temporär stödform för intäktsbortfall i samband med coronaviruset covid-19.
- 4) Att ge förvaltningschefen i uppdrag att under perioden 2020-04-21 till och med 2020-08-31 fatta enskilda beslut om stöd till fria kulturaktörer upp till en miljon kronor utifrån riktlinjerna för det temporära stödet. Om behov om förlängning uppstår ska det omprövas av nämnden.
- 5) Ärendet justeras omedelbart

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-04-10.

Sammanfattning

Majoriteten i kulturnämnden (C, M, L, MP, och KD) har gett kulturförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till ett stödpaket till det fria kulturlivet inklusive lokalförvaltande organisationer i Stockholms stad. Stödpaketet avser intäktsbortfall i samband med coronaviruset covid-19. Föreslagna insatser föreslås finansieras inom ramen för kulturnämndens budget. Tjänsteutlåtandet redovisar förvaltningens förslag till beslut om detta stödpaket.

För att snabbt underlätta situationen för de verksamheter som befinner sig i ett kritiskt läge föreslår förvaltningen att nämnden beslutar om ett stödpaket för att möta de behov som Stockholms fria kulturverksamheter inklusive lokalförvaltande organisationer har med anledning av effekterna av coronaviruset covid-19.

Stödpaketet föreslås omfatta tre insatser

1. Inga krav på återbetalning av beviljade stöd för 2020.
2. En temporär stödform för intäktsbortfall.
3. Riktade lotsningsinsatser som stöd för förändrade villkor.

Temporär stödform

Förvaltningen föreslår en temporär stödform med utlysning från 22 april 2020. Syftet med det temporära stödet är att mildra negativa effekter på Stockholms kulturliv på både kort och lång sikt. Stödet är möjligt att söka för kulturaktör som har beviljats kulturstöd 2019 och 2020. Följande prioriteringar föreslås:

- Betydande verksamheter för barn och unga.
- Betydande verksamheter för stadens kulturella infrastruktur.

Riktade lotsningsinsatser

Förvaltningen avser att under rådande kris rikta delar av nuvarande lotsverksamhet för etableringar till lotsning för verksamheter som drabbats av kännbara intäktsbortfall.

Målgrupper för lotsningen blir i huvudsak fria kulturaktörer och lokalförvaltande organisationer. Insatserna omfattar bland annat guidning till befintliga statliga, regionala och kommunala åtgärds paket samt rådgivning i lokalfrågor.

Finansiering

Drygt 90 procent av förvaltningens totala budget 2020 för kulturstöd riktat till det fria kulturlivet och lokalförvaltande organisationer är beviljade i tidigare beslut.

Den temporära stödformen föreslås finansieras genom en omprioritering där 20 miljoner kronor inom kulturstödet ram för 2020 omfördelas. Detta medför att:

- Två pågående stödomgångar till konstnärlig produktion och arrangemang kan inte genomföras som planerat.
- Implementeringen av det nya stödet till civilsamhällets kulturaktörer skjuts fram till 2021.
- Satsningen repotell kvarstår, men uppstarten skjuts fram till 2021.
- Investeringsstödet till lokalförvaltande organisationer omvandlas till kompensation för bortfall av hyresintäkter.

Ansökningarna till de två pågående omgångarna om stöd till konstnärlig produktion och arrangemang utgörs huvudsakligen av enskilda produktioner, arrangemang eller projekt. Sammanlagt cirka 240 ansökningar har inkommit varav cirka 100 avser aktiviteter med planerat genomförande sommar eller höst 2020. Flera av dessa kommer av olika skäl inte att kunna genomföras enligt plan. För de kulturaktörer som kan skjuta fram sina planer finns möjligheten att ansöka på nytt i höst.

Analys

Förvaltningens analys visar sammantaget att effekterna av coronaviruset covid-19 leder till en systemkris för kulturlivet i Stockholm. Kulturlivets olika konstområden och nivåer bildar ett ekosystem där de olika aktörerna är beroende av varandra. Många verksamheter vittnar om uteblivna biljett- och lokalintäkter. De flesta led och organisationer påverkas starkt negativt. Om krisen blir långvarig är risken stor att verksamheter som haft stöd av kulturnämnden under många år kan tvingas upphöra.

Förvaltningen kan konstatera att effekterna av coronaviruset covid-19 skiljer sig åt mellan enskilda kulturaktörer, beroende på hur planeringen för vårens verksamhet såg ut. Verksamheter där en avgörande del av årets intäkter arbetas in under perioden mars till maj drabbas hårt ekonomiskt. Det handlar exempelvis om barnkulturaktörer eftersom förskolor och skolor, som vanligtvis är som mest aktiva under vårterminen, nu har avbokats. Publika verksamheter med inbokade gästspel eller egna spelperioder under våren tillhör också den grupp som har påtagliga intäktsbortfall. För de lokalförvaltande organisationerna är läget ansträngt och stora delar av aktiviteterna är i princip avstannade. Många av de berörda aktörerna har stöd av både staden, regionen och staten.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Torun Boucher (V) och Mirja Räihä (S) föreslår att kulturnämnden beslutar:
  - 1 Att inte ställa krav på återbetalning av beviljade stöd 2020 till verksamheter som inte har kunnat genomföra planerade aktiviteter på grund av effekterna av coronaviruset covid-19
  - 2 Att införa en temporär stödform till det fria kulturlivet för intäktsbortfall i samband med coronaviruset covid-

- 19 samt godkänna riktlinjerna enligt förvaltningens tjänsteutlåtande
- 3 Att Kulturnämnden begär av kommunstyrelsen att 35 miljoner kronor från centrala medelsreserven beviljas för det temporära stödet
  - 4 Att ge förvaltningschefen i uppdrag att under perioden 2020-04-21 till och med 2020-08-31 fatta enskilda beslut om stöd till fria kulturaktörer upp till en miljon kronor utifrån riktlinjerna för det temporära stödet. Om behov av förlängning uppstår och eller mer medel behöver äskas ska det omprövas av nämnden.
  - 5 Att förklara beslutet omedelbart justerat.
  - 6 Att därutöver anföra:

Kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag på stödpaket till det fria kulturlivet inklusive lokalförvaltande organisationer i Stockholms stad. Det är välkommet och bra eftersom kultursektorn till följd av spridningen av Corona-viruset går in i en historisk kris. Redan ser vi varsel och nedstängningar av verksamheter och det är bara början om stat, kommun och region inte agerar. Det riskerar innebära massarbetslöshet men också att Stockholm blir en fattigare stad som tappar mycket av sin kulturella verksamhet om inget görs.

Det är därför välkommet att staten beslutat om ett stöd om 500 miljoner kronor till kultursektorn. Det är därför på motsvarande sätt obegripligt att den borgerliga majoriteten beslutat tillföra 0 miljoner kronor till ”stödpaketet”.

Där staten och åtskilliga andra kommuner och regioner fattat beslut om åtgärder som ska stödja kulturlivet med ekonomiska medel har nu istället den grönbå majoriteten landat i ett förslag som således inte innebär en enda ny krona till kulturlivet i den värsta av tider. Det kulturstöd som Stockholm stad beslutade om i våras är dessutom, till följd av den borgerliga kulturpolitiken, lägre än tidigare år (se tabell).

Kulturstöd, Stockholm stad i miljoner kronor, Enligt beslut i verksamhetsplan för respektive år

År	2017	2018	2019	2020
Budget	208,3	215,8	199,8	207,7
Prisjusterad (med 2017 som grundår) enligt	208,3	215,0	220,1	225,8

PKV (prisindex
kommunal
verksamhet)

Det är alltså uppenbart att även innan Corona-krisen hade Stockholms kulturliv fått se kraftigt reducerad budget vilket fick alla oppositionspartier (utom SD av förklarliga skäl) att föreslå ökat stöd till det fria kulturlivet.

De förutsättningar som funnits från den politiska majoriteten innebär med andra ord ett helt ofinansierat uppdrag som kräver att förvaltningen omfördelar medel från andra befintliga stöd till kulturlivet. Detta är oseriöst och innebär i praktiken att man försöker rädda några på bekostnad av andra i en redan väldigt hårt drabbad bransch. Mycket riktigt har kulturutövarna reagerat mycket negativt på inrättandet av en stödfond vars syfte ändå ska vara att just stödja dem – men i praktiken förvärrar för många aktörer.

Att staden inte är beredd att skjuta till extra medel till kultursektorn är desto mer märkligt eftersom den budget som kommunfullmäktige antagit har som ett av tre inriktningsmål *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* vilket omfattar delmålet *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring*. Det ger intryck av att den nuvarande majoriteten har en viss insikt om kulturens betydelse för näringslivet – och samma majoritet har tydligt annonserat sin beredskap att stödja det lokala näringslivet under nuvarande kris.

Vi, liksom de protesterande kulturutövarna, håller med om att denna typ av stödfond fyller en funktion. Vi håller även med om prioriteringarna för vilken typ av verksamheter som kan söka medel ur dem även om vi ställer oss frågande till varför gränsen för föreningar med stöd satts vid just 300 tkr. Underlag för budget 2021 lyfter särskilt de mindre kulturutövarna som t.ex. dansutövare som redan har väldigt marginaliserade förutsättningar. Flera instanser har också kritiserat just denna gräns och menar att en betydande del av de fria kulturaktörerna inte kommer att inkluderas. Scener och fria aktörer ställs mot varandra.

Även om en del av projekten i nuläget inte kommer att genomföras enligt plan är det viktigt att pengar ändå kommer ut i verksamhet för att kunna förbereda och upprätthålla aktiviteter inför post Corona. I den artikel som

samlade över tusen namnunderskrifter på mindre än ett dygn och som publicerats i tidningen Arena kan man hitta följande mycket belysande citat: ”När kulturlivet stänger ner all sin verksamhet med omsorg för sina medmänniskor och deras hälsa, bör samhället visa samma omsorg för denna sektors framtid.”

Vi utgår givetvis från att regeringens aviserade 500 mkr kommer att göra stor nytta, men även staden behöver tillskjuta extra medel. Det aviserade bidraget kommer att gå särskilt till utövare och vi vill därför passa på att belysa en grupp som riskerar att hamna utanför alla stöd om inte staden tar höjd för det. Det gäller scentekniker, kostymörer och andra som ofta är egenföretagare och som arbetar på uppdrag inom kultursektorn, de arbetar ofta brett med såväl små smala uppdrag som större kommersiella event. Vi anser att det generella stöd som staten också aviserat kommer att komma även kultursektorn till godo och det inför detta behövs en fördjupad analys av behoven. Teaterförbundet lyfter i sin skrivelse till Kulturnämnden den överhängande risken att frilansande tekniker, scen- och filmarbetare, uthyrare och underleverantörer av tjänster inte kommer nås av medel från Konstnärsnämnden. De understryker behovet av att de kommunala åtgärderna samverkar med de som görs av regeringen och de menar att det inte går att förlita sig på en uppdelning där staten kompenserar individerna och staden kompenserar infrastrukturen. Vi håller med.

Förvaltningen beskriver på ett belysande sätt hur scener är beroende av kulturskapare och hur kulturskapare är beroende av scener. Stockholm stad behöver ta ansvar för hela bilden, och sannolikt är inte heller 35 mkr utöver budget tillräckligt för att värna kulturen i Stockholm, men om de tillförs budgeten ifrån den centrala medelsreserven så kommer det ändå rädda en betydande del av de verksamheter som med oförändrat totalt ekonomiskt stöd helt uppenbart kommer få det extremt svårt att överleva. Vi vill också poängtera att staden fått ökade statsbidrag om närmare 1,5 miljarder kronor för att täcka upp för krisens effekter. En del av dessa resurser kommer behöva kompensera för sjunkande skatteunderlag men ur överskjutande del bör det, även ur dessa obudgeterade medel, kunna finnas utrymme att stödja kulturnäringen.

Majoriteten i kulturnämnden har i detta fall inte gjort sin hemläxa som kulturpolitiker för att försvara kulturen som en viktig del av Stockholms stads näringsliv och de

kulturella näringarnas betydelse för Stockholms stad. Hela kultursektorn har i princip stängt ner, från den lilla barnteatergruppen som har en stor del av sina inkomster och hela sin likviditet intecknade i den turné som nu inte blir av till de stora nöjesetablissemangen och över konstgallerier och författarträffar. Det borde vara en självklar utgångspunkt att ett stödpaket åtminstone inte tas från den redan väldigt ansträngda kulturbudget som Stockholms stad har. Majoriteten i Kulturnämnden måste övertyga sina partikamrater i kommunstyrelsen om detta.

Skrivelser har skickats till Stockholms stad från Teaterförbundet, KLYS, Musikcentrum Öst, KRO och från dem som också skrivit under artikeln i Arena. De lyfter alla nödvändigheten att tillföra extra medel. KLYS skriver: ”KLYS välkomnar att en krisfond för kulturen i Stockholm inrättas, men vi menar att den inte får utgöra omfördelade medel, utan måste ligga utanför ordinarie budget och tillföras nya, substantiella resurser. Den får inte innebära att pågående, kommande och planerade kultursatsningar i Stockholm raseras. Stockholm behöver i denna kris satsa både på kort och lång sikt, såväl på sina kärnverksamheter som på fria kulturverksamheter och projekt, för att kunna behålla ett rikt och vitalt kulturliv i staden även i framtiden.”

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP).

Reservation

Vice ordförande Torun Boucher (V) och Mirja Räihä (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättnyttrande

Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) instämmer i förslag till beslut från vice ordförande Torun Boucher (V) och Mirja Räihä (S).